

Любенъ Каравеловъ

(По случай петдесетгодишнината отъ смъртта му).

Доживѣхме и тази петдесетгодишнина. Дойде и отмина. Почти безъ шумъ.

Спомнихме си за **него** и пакъ ще го забравимъ. Много скоро. Роби на груби интереси, ние нехаемъ къмъ ония наши великани, на които дължимъ свободата си. Не ги разбрахме. Не щемъ и да ги разберемъ. Това е нашъ грѣхъ. Дори и престъпление. Така постъпва народъ, който не мисли за своето бъдеще. Така прави народъ, който самъ копае гроба си.

Единъ отъ пренебрегнатитѣ великани е Любенъ Каравеловъ. Роденъ въ Копривщица презъ 1837. год. Умрѣлъ въ Русе на 21. януарий (3. февр. новъ стилъ) 1879. — почти 41 годишенъ.

Поетъ, писателъ, народопросвѣтникъ.

Въ периодъ отъ десетина години той нахвърли грамадно богатство — редица разкази, повести, стихотворения, политически, културно-просвѣтни и научни статии. Редактира вестници и самъ върши всичката работа по тѣхъ. И винаги очитѣ му обвърнати къмъ главната целъ — освобождението на поробената му родина. Защото Любенъ Каравеловъ бѣ нейнъ истински синъ и я обичаше съ цѣлата си душа. Обичаше тая свещена земя, напоена съ кръвта и сълзитѣ на неговитѣ прадѣди. Обичаше земята, въ чиито балкански пазви бѣ израсълъ, отъ хубоститѣ на която бѣ плененъ, съ теглото и въздишкитѣ на която бѣ срастналъ.

Обичаше я, както малцина обичать. И затова той не искаше да я види **само** волна, свободна отъ политическо иго. Неговиятъ силенъ, далновиденъ умъ му подсказва, че Бѣлгария не може да се радва на смисленъ човѣшки животъ, ако тя не бжде освободена отъ другъ, не по-малко опасенъ врагъ — **невежеството**.

И борецътъ за политическа свобода е горещъ ратникъ за просвѣта на широкитѣ народни маси — **ратникъ, какъвто и до днесъ още нѣмаме**.

Въ едно свое въззвание отъ 1869. год. между друго казва:

„Мои братя! Да достигне човѣкъ пълно независимъ животъ и да бжде достоенъ да носи име **човѣкъ**, трѣбва му първо и първо образование, твърда воля и здравъ умъ да може да разбере по кой пѣтъ да върви. Само тоя народъ може да бжде робъ другиму, който стои по-низко съ образованието си отъ своя господинъ . . . Народъ и господарство, кои не сж въ състояние да вървятъ напредъ, кои се гнусятъ отъ образование и наука,